

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1948

N:o 7—8.

Innehåll: N:o 7. Landskapslag om landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattningshavares uti landskapet Åland rätt till pension.
N:o 8. Landskapslag angående landskapsförvaltningen underlydande arbetares uti landskapet Åland rätt till pension.

N:o 7.

Landskapslag

om landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattningshavares uti landskapet Åland rätt till pension.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 13 februari 1948.
Utfärdad i Mariehamn den 25 februari 1948.

På framställning av Ålands landskaps-
nämnd har Ålands landsting antagit ne-
danstående

LANDSKAPSLAG

om landskapsförvaltningen underlydande
extraordinarie befattningshavares uti
landskapet Åland rätt till pension.

I enlighet med Ålands landstings beslut
stadgas.

1 §.

Innehavare av landskapsförvaltningen
underlydande extraordinarie befattning,
som hör till avlöningsklass, nämnd i
landskapslagen den 1 augusti 1947 angå-
ende ändring av landskapslagen om land-
skapsförvaltningen underlydande extra-
ordinarie befattningshavare uti landskapet
Åland, utfärdad den 4 april 1945, är be-
rättigad till pension, i enlighet med vad
nedan stadgas.

2 §.

En allmän förutsättning för erhållande
av pension är:

att innehavare av extraordinarie befatt-
ning uppnått sextiotre års ålder eller den
tidigare åldersgräns, vid vilken han är
skyldig att avgå, eller att han därförin-
nan på grund av kroppslyte eller nedsatta
kropps- eller själskrafter blivit varaktigt
oförmögen att handhava befattningen och
att han därjämte, förutom i de i 6 §
nämnda fallen, innehar minst tio till pen-
sion berättigande år i landskapets eller sta-
tens tjänst och av dessa minst fem år
omedelbart före sin avgång.

3 §.

Såsom pensionsår, vilka innehavare av
extraordinarie befattning får tillgodoräkna
sig, anses den tid, under vilken han efter
uppnådd trettio års ålder och före det
han uppnått en ålder av sextiosju år re-
gelbundet under myndighets inseende in-

nehaft sådan landskaps- eller statstjänst, som bör anses såsom huvudsyssla, eller före sin övergång till landskapstjänst varit i Ålands landstings, riksdagens, Finlands Banks, folkpensionsanstaltens eller postsparbankens ordinarie befattning, som bör anses såsom huvudsyssla, eller i sådant landskapets eller statens arbete, där arbetare äger rätt till pension.

Innehavare av extraordinarie befattning, som varit i landskapets eller statens tjänst minst tio år, äger rätt att såsom tid, berättigande till pension, räkna även den tid, som han, därest han hade blivit innehavare av landskapets tjänst eller befattning med grundlön, efter uppnådd trettio års ålder hade fått tillgodoräkna sig för erhållande av ålderstillägg för den tid han varit anställd hos kommun eller trossamfund eller i enskild tjänst.

4 §.

Har anställningen i landskapets eller statens tjänst icke varit oavbruten, sammanräknas vid bestämmandet av pensionsåren de skilda tjänstetiderna.

Såsom avbrott i tjänstetiden anses likväl icke den tid, då i landskaps- eller statstjänst anställd person varit:

a) tjänstledig under samma kalenderår sammanlagt högst tre månader på grund av sjukdom eller en månad för annan orsak;

b) till följd av havandeskap eller förlossning ledig från befattningen i högst två månader;

c) i åtnjutande av stadgad semesterledighet;

d) till följd av i landskapets eller statens tjänst ådragen skada eller genom

tjänsteutövning vållad sjukdom eller till följd av offentligt uppdrag tjänstledig eller förhindrad att handhava sin befattning; eller

e) utan orsak avhållen eller hindrad från utövning av sin befattning.

Då tjänsteåret indelas i terminer räknas frånvaro under en termin från tjänsteutövning såsom sex månader samt kortare frånvaro under terminen såsom en femtio procent längre tid än den verkliga tiden.

Landskapsnämnden kan bevilja rätt att i pensionsår inberäkna den tid för avbrott, under vilken i landskapets tjänst anställd person varit tjänstledig för vetenskapligt arbete eller för studieresa eller av annan liknande orsak.

5 §.

Full pension utgår med sextio för hundra av fastställt årsarvode, dock sålunda, att högsta pension är etthundraåttiotusen mark.

Tio pensionsår berättigar till tio trettiondedelar av full pensions belopp och varje därpå följande fullt pensionsår ytterligare till en trettiondedel därav, till dess fullt pensionsbelopp uppnås. Därpå följande tjänstetid medför icke rätt till större pension.

Överstiger sextio för hundra av extraordinarie befattningshavares årsarvode etthundraåttiotusen mark, gives honom delspension för varje pensionsår med en trettiondedel av etthundraåttiotusen mark.

Åt innehavare av extraordinarie befattning, vars arvode på grund av befattningen åtföljande särskilda löneförmåner är lägre än vad dess beskaffenhet skulle förutsätta, kan landskapsnämnden bevilja

pension enligt det arvode, som motsvarar befattningens art.

6 §.

Nödgas innehavare av extraordinarie befattning till följd av i tjänsteutövningen ådragen kroppsskada eller sjukdom såsom oförmögen till landskapets tjänst därifrån avgå, kan honom tilldelas större pension än vartill han på grund av ålder och tjänstear vore berättigad, dock icke utöver beloppet för full pension. Har han själv avsiktligt åsamkat sig skadan eller väsentligen därtill medverkat, kan honom helt och hållet förvägras pension eller dess belopp enligt prövning nedsättas.

Vägrar innehavare av extraordinarie befattning, som på grund av vid tjänsteutövning ådragen kroppsskada eller sjukdom icke blivit helt oförmögen till landskapets tjänst att, efter det han förklarats vara i stånd att handhava annan honom erbjuden landskapstjänst eller befattning, mottaga sådan, tillkommer honom icke större pension än den, vartill han på grund av sina pensionsår enligt denna landskapslag är berättigad.

7 §.

Då innehavare av landskapets extraordinarie befattning på grund av försvagad hälsa ådragen skada, eller annan orsak, som icke av honom själv förvållats, blivit transporterad till annan extraordinarie befattning, för vilken pensionen är mindre än den, som är förenad med hans förra extraordinarie befattning, erhåller han vid avgång pension enligt den avlöningsklass, till vilken hans förra extraordinarie befattning hörde.

8 §.

Pension må av därtill berättigad person icke samtidigt åtnjutas för flera än en landskapsbefattning.

9 §.

Innehavare av extraordinarie befattning, vars förordnande till denna återkallats på grund av att hans verksamhet eller uppförande i befattningen eller utom densamma icke varit oförvitligt, kan förklaras förlustig sin rätt till pension.

10 §.

Rätt till erhållande av pension upphör

- a) vid förlust av medborgarskap i riket;
- b) då pensionstagare utan avbrott vistats i utlandet i tre år och icke av landskapsnämnden berättigats att under denna tid uppbära pension;
- c) om pensionstagare utan vederbörligt tillstånd inträder i främmande makts tjänst; samt
- d) om pensionstagare dömes till förlust av medborgerligt förtroende för alltid eller för viss tid.

Därest den, som förlorat medborgarskap i riket, återvunnit detsamma samt då pension förverkats av orsaker, som ovan i 1 mom. b) och c) punkterna nämnas, kan landskapsnämnden på ansökan återgiva rätt till pension, men vare likväl de olyftade pensionsbeloppen förverkade.

Åt pensionstagare, som utstår ovillkorligt frihetsstraff, erlägges för strafftiden icke pension.

11 §.

Har pensionsbelopp icke lyftats inom tre år efter förfalldagen, inbesparas detsamma till landskapet.

12 §.

Innehavare av extraordinarie befattning bör vid anhållan om avsked från den extraordinarie befattningen, samtidigt eller senast inom förloppet av sex månader, efter det han undfått avsked från densamma, anhålla om pension, vid äventyr att han, där han icke kan visa laga förfall, går förlustig sin rätt till pensionen.

13 §.

Anser någon, att honom förvägrats sådan pension, vartill han är berättigad, söke ändring i beslutet hos högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar, räknat från delfåendet därav.

14 §.

Innehavare av extraordinarie befattning

Mariehamn den 2 december 1947.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Tor Brenning
vicetalman.

Gunnar Jansson
vicetalman.

N:o 8.

Landskapslag

angående landskapsförvaltningen underlydande arbetares uti landskapet Åland rätt till pension.*

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 13 februari 1948.
Utfärdad i Mariehamn den 25 februari 1948.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

LANDSKAPSLAG

angående landskapsförvaltningen underly-

beviljas på skriftlig ansökan pension av landskapsnämnden.

15 §.

Utöver vad i denna landskapslag är stadgat, är i tillämpliga delar gällande, vad angående pension för innehavare av tjänst eller befattning med grundlön är stadgat.

16 §.

Denna landskapslag skall tillämpas från och med den 16 maj 1947, och härigenom upphäves 1 § 3 mom. i landskapslagen den 17 juli 1943 om ändring av och tillägg till landskapslagen angående innehavares av tjänst eller befattning i landskapet Åland rätt till pension.

dande arbetares uti landskapet Åland rätt till pension.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

I landskapet Ålands arbete anställd ar-

betare, som därav har sin huvudsakliga utkomst, är berättigad till pension ur landskapsmedel i enlighet med vad nedan stadgas.

Arbetare i landskapets tjänst anses erhålla sin huvudsakliga utkomst av landskapets arbete, om han minst åtta veckor under kalenderåret varit i sådant landskapets arbete, som bör anses såsom huvudsyssla.

Med landskapets arbete jämställs, förutom i fall, som nämnas i 8 §, den tjänstetid, under vilken landskapets arbetare tidigare varit i statens arbete eller skött sådan landskapets eller statens tjänst eller befattning, vars innehavare enligt lag är berättigad till pension, eller annars under regelbunden uppsikt av myndighet varit i landskapets eller statens tjänst.

2 §.

Villkor för erhållande av pension är:

att arbetare uppnått sextiotre års ålder eller att han därförinnan till följd av kroppslite eller nedsatta kropps- eller själskrafter blivit varaktigt oförmögen till sitt arbete; och

att han därjämte innehar minst tio till pension berättigande tjänsteår samt att han före sextiosju års ålder eller, därest han därförinnan erhållit avsked från landskapets arbete, före sin avgång under de fem närmast föregående åren varit minst tolv arbetsveckor varje kalenderår samt under dessa fem år sammanlagt minst etthundratjugofem arbetsveckor i landskapets eller statens arbete.

Nödgas arbetare till följd av i landskapets arbete ådragen kroppsskada eller sjukdom såsom oförmögen till landskapets

arbete därifrån avgå, kan honom tilldelas pension, oberoende av om han uppnått den ålder, från vilken rätt till beräkning av pensionsår vidtager, samt pensionsårens antal och tjänstetidens längd. Har han själv avsiktligt ådragit sig skadan eller väsentligen därtill medverkat, kan honom helt och hållet förvägras pension eller dess belopp enligt prövning nedsättas.

Har arbetare till följd av krigshändelserna under åren 1939—1940 förlorat sin arbetsplats och icke under år 1940 varit anställd i landskapets eller statens arbete, må icke sagda omständighet anses hava avbrutit hans arbetsförhållande, ifall han senast under år 1941 ånyo inträtt i landskapets eller statens arbete.

Lag samme vare, om arbetaren till följd av krigshändelserna under år 1944 förlorat sin arbetsplats och om han under sagda år icke haft erforderligt antal arbetsveckor samt för såvitt han senast under år 1945 ånyo trätt i landskapets eller statens arbete.

Arbetsförhållandet må ej heller anses hava blivit avbrutet under de år arbetaren såsom arbetspliktig varit i annat än landskapets eller statens arbete.

3 §.

Såsom pensionsår, vilka arbetare får tillgodoräkna sig, anses, förutom i fall, som nämnas i denna paragrafs 2 och 3 mom., den tid, under vilken han, efter att hava uppnått tjugofem års ålder och innan han uppnått sextiosju års ålder, varit anställd uti arbete, som i 1 § nämnes.

Har arbetaren under något kalenderår varit kortare tid än åtta veckor i landskapets eller statens arbete, räknas sagda tid

icke honom till godo vid beräkning av pensionsår.

Nödgas arbetare avgå till följd av ålder eller kroppsslyte eller nedsatta kropps- eller själskrafter, räknas då alla hans tjänsteår såsom pensionsår.

4 §.

Inträffar under de åldersår, då pensionsår beräknas, avbrott i pensionsåren, sammanräknas vid beräkning av pensionsåren antalet arbetsveckor under olika arbetsperioder, varvid femtiotvå arbetsveckor motsvarar ett arbetsår.

5 §.

Såsom arbetsvecka anses vid beräkning av pensionsår jämväl

a) lagenlig semester, under vilken till arbetaren erlägges lön;

b) tid, under vilken arbetare till följd av i arbetet ådragen kroppsskada eller genom arbetet förorsakad sjukdom eller till följd av offentligt uppdrag är förhindrad att utföra sitt arbete;

c) högst tretton veckor i kalenderåret för annan än i punkt b) nämnd sjukdom;

d) högst fyra veckor i kalenderåret av tid, under vilken arbetare, ehuru han icke blivit uppsagd, till följd av avbrott i arbetet av orsak, som icke berott av honom, icke fått utföra sitt arbete;

e) högst fyra veckor i kalenderåret av tid, som arbetaren varit borta från arbete, då han flyttat från en landskapets eller statens arbetsplats till en annan; samt

f) högst fyra veckors utevaro från arbetet under kalenderåret, om densamma föranletts av annat av arbetsledningen godkänt skäl än ovan är sagt.

Inskränktes antalet arbetsdagar i veckan för någon tid till följd av minskat arbete eller annan dylik orsak till tre dagar i veckan eller därunder, anses högst fyra dylika veckor under ett kalenderår såsom hela arbetsveckor och återstoden såsom halva arbetsveckor.

6 §.

Beloppet av full pension utgör sextio för hundra av den medelarbeitsinkomst arbetare under de i 2 § nämnda fem kalenderåren erhållit, för överarbete erhållen gottgörelse icke medräknad, dock sålunda, att pensionen genom utjämning uppåt fastställs till fulla hundra mark. Naturaförmåner skola uppskattas i penningar enligt medelpriset på orten. Högsta beloppet av full pension utgår med samma belopp som för innehavare av landskapstjänst eller befattning.

Har den arbetsinkomst, enligt vilken storleken av arbetarens pension skall beräknas, minskats till följd av frånvaro från arbetet eller nedsatt arbetsförmåga eller på grund av att arbetaren råkat i lägre avlönat arbete än det, i vilket han varit före uppnådd pensionsålder, bör medelarbeitsinkomsten för kalenderåret beräknas sålunda, att den verkliga arbetsinkomsten ökas med ett så stort belopp, som arbetaren till följd av nämnda orsaker anses hava gått förlustig. Såvida arbetaren uti de i 2 § 2 mom. nämnda fallen icke stått de fem närmaste kalenderåren uti det i 1 § nämnda arbetsförhållandet, skall pensionen beräknas enligt hans uppskattade medelårsinkomst i landskapets eller statens tjänst.

Tio pensionsår berättiga till tio trettion-

dedelar av fullt pensionsbelopp och varje därpå följande fullt pensionsår ytterligare till en trettiondedel därav, intill dess fullt pensionsbelopp uppnås, varemot därpå följande tjänstetid icke medför rätt till större pension. Arbetare kan erhålla uti de i 2 § 2 mom. omnämnda fallen full pension oberoende av pensionsårens antal.

Vad uti riket är eller varder stadgat angående storleken av de pensioner, som för visst eller vissa år skola utbetalas, gälle även för motsvarande pensioner i landskapet.

7 §.

Angående ersättning, som skall till arbetare erläggas på grund av kroppsskada eller sjukdom, vållad av olycksfall i arbetet, gäller vad därom särskilt är eller varder stadgat, dock sålunda, att arbetare, som av sådan orsak är tvungen att såsom oförmögen till arbete lämna landskapets arbete, efter eget val erhåller antingen livränta enligt lagarna om ersättning för olycksfall eller ock sådan pension, till vilken han enligt denna landskapslag är berättigad.

8 §.

Arbetare, som dömts till förlust av medborgerligt förtroende, äger icke rätt att för pension tillgodoräkna sig därförinnan i landskapets eller statens arbete tillbragt tid.

9 §.

Önskar arbetare, som från landskapets arbete avgått eller blivit därifrån avskedad, erhålla pension, inlämne inom ett år efter det han lämnat sagda arbete skriftlig pensionsansökan till landskapsnämnden. Inlämnas icke ansökan om pension inom

sagda tid, är rätten till pension förverkad, därest icke sökanden visar, att han på grund av laga skäl icke kunnat inlämna sådan ansökan.

10 §.

Till pensionsansökan skall fogas, förutom vederbörligt bevis över sökandens ålder, intyg av den myndighet, som lett arbetet, utvisande att sökanden varit anställd i sådant landskapets arbete, som berättigar till pension, arbetets art, arbetsveckornas antal och sökandens arbetsinkomst under de närmast föregående fem kalenderåren, uträknad på sätt i 6 § stadgas.

Har arbetare under olika tider varit anställd i två eller flere myndigheter underlydande arbete, skall intyg utfärdas av envar av dessa myndigheter.

11 §.

Till ansökan om pension på grund av oförmåga till arbete skall bifogas läkareintyg utredande sådan oförmåga.

12 §.

Pension beviljas och pensionsbrev utfärdas av landskapsnämnden.

13 §.

Anser någon, att honom förvägrats sådan pension, vartill han är lagligen berättigad, söke ändring i beslutet hos högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar efter delfäendet.

14 §.

Pension utbetalas av landskapsnämndens kamreraravdelning månadsvis i början av månaden så länge pensionstagaren lever. Pension erlägges även för hela den månad, varunder pensionstagare avlidit.

Har pensionsbelopp icke lyftats inom tre

år räknat från förfallodagen, inbesparas detsamma till landskapet.

15 §.

Rätt till pension upphör, då pensions- tagare

- a) går förlustig medborgarskap i riket;
- b) utan avbrott vistats i utlandet tre år och icke av landskapsnämnden berättigats att under denna tid uppbära pension;
- c) utan vederbörligt tillstånd inträder i främmande makts tjänst; samt
- d) dömes till förlust av medborgerligt förtroende för alltid eller för viss tid.

Därest den, som förlorat medborgarskap i riket, återvunnit detsamma ävensom då pension förverkats av orsaker, som ovan i punkterna b) och c) nämnas, kan landskapsnämnden på ansökan återgiva rätt till pension, men vare likväl de olyftade pensionsbeloppen förverkade.

Till pensionstagare, som undergår ovillkorligt frihetsstraff, erlägges för strafftiden icke pension.

16 §.

Landskapsnämndens kamreraravdelning äger tillse, att till person, som gått sin rätt till pension förlustig, därefter icke utbetalas pension.

Mariehamn den 2 december 1947.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Tor Brenning
vicetalman.

Gunnar Jansson
vicetalman.

Pensionstagare är skyldig att, innan han får lyfta pension, förebringa den utredning, som tilläventyrs befinnes vara erforderlig för iakttagande av stadgandet i föregående moment.

17 §.

Har pensionstagare avlidit, skall hans pensionsbrev återställas.

Pensionsbrev, som uppvisas för lyftande av pension, efter det rätt till uppbärande av pension förverkats, skall vederbörande fråntagas.

Har rätt till uppbärande av ett eller flere pensionsbelopp blivit förverkad, skall anteckning därom göras i pensionsbrevet.

18 §.

För pension erforderliga handlingar och intyg bör arbetare erhålla av landskapsmyndigheterna avgiftsfritt.

19 §.

At arbetare, anställd uti sådant landskapets arbete, som berättigar till pension, skall utfärdas arbetsbok, varom landskapsnämnden äger meddela närmare föreskrifter.

20 §.

Denna landskapslag tillämpas från den 1 januari 1947.